

NATUURTOETS OUDE TEMPELLAAN 9 SOESTERBERG

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-viridis.nl
W www.bureau-viridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: E. (Ewoud) van der Ploeg
Veldonderzoek: E. (Ewoud) van der Ploeg, O. (Olivier) Horiot,
T. (Theo) de Jong, J. (Jasper) Hooijmans
Foto's: E. (Ewoud) van der Ploeg

Foto voorblad: De woning aan de Oude Tempellaan 9

Projectnummer: 2017-51
Wijze van citeren: Van der Ploeg, E. 2017. Natuurtoets Oude
Tempellaan 9 Soesterberg. Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-2017-51.

In opdracht van: Oude Tempellaan wonen BV
Contactpersoon: R. van Ieperen

Status: Definitief, 27-10-2017
Ondertekening: S. (Susan) Zwerver
Paraaf: SZ

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2017, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

E. (Ewoud) van der Ploeg

Natuurtoets Oude Tempellaan 9 Soesterberg

In opdracht van: Oude Tempellaan wonen BV

Inhoud

Samenvatting		1	4.4	Analyse	9
1	Inleiding	2	5	Resultaten en effectbeoordeling	10
1.1	Aanleiding en context	2	5.1	Vaatplanten	10
1.2	Onderzoeksvragen	2	5.2	Grondgebonden zoogdieren	10
1.3	Leeswijzer	2	5.3	Vleermuizen	10
2	Plangebied en werkzaamheden	3	5.4	Vogels	11
2.1	Beschrijving van het plangebied	3	5.5	Amfibieën	11
2.2	Beschrijving van de werkzaamheden	3	5.6	Reptielen	11
3	Wettelijk kader en beschermde soorten	4	5.7	Ongewervelden	11
3.1	Wettelijk kader	4	6	Conclusie en advies	13
3.2	Wet natuurbescherming	4	6.1	Natuurtoets soortbescherming	13
3.2.1	Soortbescherming	4	6.1.1	Beantwoording onderzoeksvragen	13
3.2.2	Zorgplicht	5	6.1.2	Mitigerende maatregelen	13
3.2.3	Vogellijst	5	6.1.3	Conclusie	14
3.3	Ontheffing, vergunning of vrijstelling	6	7	Ontheffingsaanvraag	15
4	Onderzoeksmethode	7	7.1	Ontheffingsaanvraag	15
4.1	Literatuuronderzoek	7	7.2	Wettelijk belang	15
4.2	Veldonderzoek	7	7.2.1	Artikel 3.8, lid 5 Belang 3	15
4.2.1	Vaatplanten	7	7.3	Gunstige staat van instandhouding	15
4.2.2	Vleermuizen	7	7.4	Alternatieven afweging	16
4.2.3	Grondgebonden zoogdiersoorten	8	8	Bronnen	17
4.2.4	Broedvogels	8	8.1	Literatuur	17
4.2.5	Vissen	9	8.2	Websites	17
4.2.6	Amfibieën en reptielen	9	Bijlage A.	Overzicht algemene vrijstellingen	18
4.2.7	Ongewervelden	9	Bijlage B.	Overzicht algemene vrijstellingen	19
4.3	Nee tenzij-toets	9			

Samenvatting

Oude Tempellaan wonen BV is voornemens het perceel aan de Oude Tempellaan 9 te Soesterberg te ontwikkelen. De bestaande bebouwing zal worden gesloopt, waarna binnen het bestaande perceel verschillende nieuwe woningen worden gebouwd. Om de werkzaamheden in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren is er een natuurtoets uitgevoerd. Middels deze natuurtoets is het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en soortspecifieke inventarisaties onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten.

Uit het onderzoek is gebleken dat er een paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aanwezig is in de te slopen bebouwing. Daarnaast kunnen er mogelijke algemene broedvogels tot broeden komen in de aanwezige bomen en struwelen rond de woning. Voor het vernielen van de paarverblijfplaats is het noodzakelijk een ontheffing van de wet natuurbescherming aan te vragen. Voor het vernielen of verwijderen van in gebruik zijnde nesten kan geen ontheffing aangevraagd worden. Naast de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren. Deze houden in dat in de nieuwbouw vier definitieve verblijfplaatsen moeten worden gerealiseerd en dat tenminste een half jaar voor de sloop binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats tijdelijke verblijfplaatsen moeten worden gerealiseerd.

Tabel 1 | Samenvatting effecten en vervolgstappen per aangetroffen of verwachte soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Vleermuizen	ja	Ontheffing aanvragen en mitigerende maatregelen
Algemene broedvogels	mogelijk	Werken buiten broedseizoen
Alle soortgroepen	ja	Rekening houden met zorgplicht, voorzichtig en in één richting werken

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Oude Tempellaan wonen BV is voornemens het perceel aan de Oude Tempellaan 9 te Soesterberg te ontwikkelen. De bestaande bebouwing zal worden gesloopt, waarna binnen het bestaande perceel verschillende nieuwe woningen worden gebouwd.

Ruimtelijke ingrepen kunnen negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

In dit kader heeft Oude Tempellaan wonen BV aan Ecologisch Adviesbureau Viridis opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een wettelijk verplichte natuurtoets.

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Natuurtoets Soortbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.3 Leeswijzer

In de rapportage worden bovenstaande onderzoeksvragen beantwoord. In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 is het wettelijke kader met betrekking tot beschermde soorten in Nederland kort benoemd. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode beschreven en vervolgens zijn in hoofdstuk 5 de onderzoeksresultaten gepresenteerd (inclusief effectenbeoordeling). De conclusie en het advies zijn in hoofdstuk 6 beschreven. Aanvullende informatie met betrekking op de ontheffingsaanvraag is opgenomen in hoofdstuk 7. Tot slot is een overzicht van de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 8 opgenomen.

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wnb beschermde soorten in de Provincie Utrecht

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat grotendeels uit de woning, een klein schuurtje en een tuin op het perceel aan de Oude Tempellaan 9 te Soesterberg. Het betreft een uit baksteen gebouwde, vrijstaande woning van twee verdiepingen hoog. Aan de noordoostzijde van de woning staan enkele schuren, aan de zuidzijde is aan de woning een klein kantoor aangebouwd. Zuidoostelijk van de woning staat in de tuin nog een kleine schuur. De tuin bestaat grotendeels uit gazon, waarbinnen enkele borders met sierheesters aanwezig

zijn. In de zuidoosthoek van de tuin ligt een kleine vijver. Het gehele perceel wordt omzoomd door bos of, aan de straatkant, een houtwal.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

De bestaande bebouwing in het plangebied zal worden gesloopt, waarna binnen het bestaande perceel negen tot twaalf nieuwe woningen worden gebouwd. De ontwikkeling sluit aan bij het plan Oude Tempel van de gemeente Soesterberg, dat de bouw van 300 woningen in het aangrenzend gebied omvat.

Figuur 2.1 | Ligging van het plangebied.

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk.

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden opgenomen als afzonderlijke hoofdstukken, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen. De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën onder het hoofdstuk 3: 'soortbescherming':

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels op grond van de Vogelrichtlijn (art 3.1);
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (art. 3.5);
- Nationaal beschermde 'andere soorten' (art. 3.10).

3.2.1 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn,

het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor het aanvragen van een ontheffing.

Vogelrichtlijn (art 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk doden en vangen van vogels;
- 2) opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
- 3) eieren rapen en onder zich hebben;
- 4) opzettelijk verstoren van vogels;
- 5) het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Habitatrichtlijn (art. 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of

het Verdrag van Bonn gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk doden en vangen;
- 2) opzettelijk verstoren;
- 3) opzettelijk vernielen of rapen eieren;
- 4) opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings-plaatsen of rustplaatsen;
- 5) opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 1.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daar toe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (art 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk te doden of te vangen;
- 2) opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van

de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (art. 1.7) en de actieve soortbescherming (art 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of herstellen.

3.2.2 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (art. 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.2.3 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn en het verdrag van Bern (art 3.1 en 3.5). Een aantal vogelsoorten hebben een dubbele beschermingsstatus omdat zij onder beide beschermingsregimes vallen. Voor deze soorten geldt het verbod 'opzettelijk verstoren' ongeacht of deze

verstoring van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Tijdens het broedseizoen zijn ook de nesten van vogels beschermd, waarbij er geen standaard periode is vastgesteld voor het broedseizoen. Vaak wordt echter uitgegaan van de periode van 15 maart tot 15 juli, echter zijn in gebruik zijnde nesten ook buiten deze periode beschermd. De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie ook Kader 3.1). De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;

- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. De Zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (art 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage A en B voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten.

In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en soortspecifieke inventarisaties onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis soortspecifieke inventarisaties uitgevoerd. De onderzoeksdata zijn per soort(groep) weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1 | Onderzoeksdata

Soort (groep)	Datum	Tijdstip
Vleermuizen (kraamperiode)	31-5-2017	Avond
Vleermuizen (kraamperiode)	28-6-2017	Ochtend
Vleermuizen (paarperiode)	24-8-2017	Avond
Vleermuizen (paarperiode)	21-9-2017	Avond
Huismus	10-4-2017	Ochtend
Huismus	2-5-2017	Ochtend
Algemeen	19-4-2017	Middag
Algemeen	2-5-2017	Middag

Indien gedurende een onderzoek naar een specifieke soortgroep andere beschermde soorten zijn waarge-

nomen, zijn deze soorten ook meegenomen in de resultaten. Alle waarnemingen worden digitaal vastgelegd met behulp van een tablet en de software WrnPro.

Tijdens het veldonderzoek is het voorkomen van de soortgroepen vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden onderzocht. Onderstaand volgt per soortgroep een uitleg betreffende de gebruikte methodiek.

4.2.1 Vaatplanten

Het projectgebied is vlakdekkend geïnventariseerd op het voorkomen van beschermde soorten. Indien beschermde soorten zijn aangetroffen, is de exacte groeiplaats ingevoerd. Bijzondere soorten (onder andere soorten van de rode lijst of soorten met een grote indicerende waarde) zijn eveneens op de exacte groeiplaats ingevoerd.

4.2.2 Vleermuizen

Gedurende het jaar maken vleermuizen gebruik van verschillende typen verblijfplaatsen en hebben een vaste cyclus die gedurende het jaar wordt gevolgd. Afhankelijk van het weer houden vleermuizen van half oktober tot maart winterslaap in een winterverblijf. Na de winterslaap verblijven vleermuizen vaak tijdelijk in kleine groepen in tussenverblijven. Vanaf mei verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies en worden de jongen geboren en gezoogd. De mannen leven dan gezamenlijk of solitair in zomerverblijven. De keuze van de kraamverblijfplaatsen is soortspecifiek. Sommige soorten, bijvoorbeeld de rosse vleermuis, vormen kolonies altijd in boomholtes, andere soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis zitten bijna altijd in gebouwen. In de kraamperiode wordt regelmatig van kraamverblijfplaats gewisseld. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het aantal parasieten in de kraamverblijfplaats. Kraamverblijfplaatsen worden gevonden in spouw-

muren, onder dakpannen, onder het dakbeschot, achter boeiplanken, houten betimmeringen, etc.

In augustus, wanneer de jongen min of meer zelfstandig zijn, breekt de paartijd aan. De grote kolonies vallen dan meestal uiteen. Mannetjes van een aantal soorten bezetten tijdens de paartijd een verblijfplaats binnen een territorium, van waaruit ze vrouwtjes aantrekken om mee te paren. Hierbij maken ze gebruik van een baltsroep. Afhankelijk van het weer zet dit door tot september of oktober, waarna vleermuizen weer naar hun winterverblijf vertrekken.

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het vleermuisprotocol (2017). Dit protocol is ontwikkeld door de Zoogdiervereniging en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) in samenwerking met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden met een batdetector (Petersson D240 & M500-384) met geluidsopnameapparatuur. Indien een soort niet op naam gebracht kon worden, zijn digitale opnames gemaakt die later met speciale computerprogrammatuur gedetermineerd zijn.

Het onderzoek is gericht op verblijfplaatsen in de bebouwing in het plangebied. Naast het onderzoek naar verblijfplaatsen is gekeken naar de aanwezigheid van essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Zomer- en kraamverblijfplaatsen

Het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen (zomer- en kraamverblijven) heeft plaats gevonden middels twee bezoeken (nacht- en ochtendbezoek) in de periode 15 mei – 15 juli. Het nachtonderzoek startte circa 30 minuten voor zonsondergang en liep door tot circa twee uur na zonsondergang. Het ochtendbezoek startte circa 2 uur voor zonsopkomst en liep door tot 30 minuten na zonsopkomst. De bezoeken lagen 28 dagen uiteen. Onderzoek naar verblijfplaatsen heeft plaatsgevonden onder geschikte weersomstandigheden: avondtemperatuur > 10°C, wind < 3 Bft.

Paar- & winterverblijfplaatsen

Vleermuizen paren in de herfst op vaste plaatsen, zogenaamde paarplaatsen. Deze zijn door het bevoegd gezag ook beoordeeld als vaste verblijfplaatsen en zijn jaarrond beschermd. Het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en baltsende vleermuizen heeft plaatsgevonden middels twee avondbezoeken in de

periode 15 augustus – 1 oktober. Het onderzoek om paarverblijfplaatsen in beeld te brengen start een uur na zonsondergang en duurt tot circa middernacht. Tijdens de paarperiode zwermen vleermuizen rond middernacht ook bij plekken waar ze (massaal) overwinteren. De dieren vliegen gedurende enige tijd (half uur) rondom de openingen waarbij deze steeds even een opening aantikken en dan weer verder vliegen. Hierbij vliegen meerdere dieren door elkaar. Dit wordt ook wel het middennachtzwermen genoemd. De twee bezoeken lagen 28 dagen uiteen. Vleermuizen zijn vroeg op de avond goed waar te nemen, waarbij de vleermuizen vanaf circa een uur na zonsondergang duidelijk hun baltsroep laten horen. De meeste soorten roepen vanaf een vaste plaats, de gewone dwergvleermuis doet dat echter vliegend. Hierdoor is niet altijd een duidelijke paarplaats aan te wijzen. Onderzoek naar paar- en winterverblijfplaatsen heeft plaatsgevonden onder geschikte weersomstandigheden: avondtemperatuur > 10°C, wind < 3 Bft.

Foerageergebieden en vliegroutes

Tijdens het onderzoek zullen belangrijke foerageerplaatsen in beeld gebracht worden. In de analyse wordt onderzocht of het hierbij gaat om essentiële foerageergebieden. Vleermuizen verplaatsen zich in het landschap via oriëntatiepunten. In bepaalde gevallen wordt een bepaalde route steeds weer opnieuw gebruikt en spreekt men van een vliegroute. Ook vliegroutes zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. In het gebied zijn mogelijk vliegroutes aanwezig die door de werkzaamheden aangetaast kunnen worden. Vanwege het kleine oppervlak van het plangebied kon onderzoek naar vliegroutes tijdens de veldbezoeken worden meegenomen.

4.2.3 Grondgebonden zoogdiersoorten

Er is geen onderzoek met inlooppvallen uitgevoerd naar het voorkomen van strikt beschermde kleine zoogdieren (noordse woelmuis en waterspitsmuis), omdat geschikt leefgebied voor deze soorten ontbreekt. De aanwezigheid van andere strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is op basis van sporenonderzoek uitgevoerd.

4.2.4 Broedvogels

Nesten van alle vogels zijn beschermd gedurende de periode dat ze gebruikt worden. Daarnaast zijn de nesten van een aantal vogels jaarrond beschermd. Het betreft vooral roofvogels en uilen, maar ook

huismus en gierzwaluw. De aanwezigheid van nesten of nestlocaties van de huismus is onderzocht. Hierbij zijn de richtlijnen uit de soortenstandaard leidend (Ministerie van EZ, 2014). Onderzoek naar andere soorten met een jaarrond beschermde nestplaats is niet uitgevoerd, omdat op basis van verspreidingsgegevens en gebiedskenmerken met zekerheid kan worden gesteld dat deze soorten niet in het plangebied aanwezig zijn.

Huisumus

Voor huismus geldt dat in de periode tussen 1 april en 15 mei twee ochtendbezoeken gebracht zijn. Voor deze onderzoeken geldt een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen (Soortenstandaard Huismus, 2014). Het veldonderzoek naar de huismus heeft plaatsgevonden in de ochtenden van 10 april en 2 mei 2017.

4.2.5 Vissen

In en rondom het plangebied zijn geen watergangen of waterpartijen aanwezig. Vissen zijn derhalve niet in het plangebied aanwezig.

4.2.6 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek is onderzocht of voor beschermde amfibieën en reptielen geschikte leefgebieden aanwezig zijn. De aanwezigheid van deze soorten is visueel onderzocht.

4.2.7 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er voor beschermde ongewervelden geschikt leefgebied aan-

wezig is. Indien dat het geval was, heeft visueel onderzoek naar deze soorten plaatsgevonden.

4.3 Nee tenzij-toets

Het plangebied ligt geheel buiten de begrenzing van het NNN. Uitstralende effecten van de herinrichting van het plangebied zijn niet te verwachten, omdat het plangebied op vrij ruime afstand van de NNN is gelegen. De uitvoering van een Nee tenzij-toets is derhalve niet noodzakelijk.

4.4 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

5 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna zijn de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op strikt beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.1 Vaatplanten

Tijdens de diverse veldbezoeken zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Gezien het verstoorde, aangelegde karakter van de vegetatie zijn beschermde soorten planten ook niet te verwachten.

Effectbeoordeling

Omdat beschermde vaatplanten niet in het plangebied aanwezig zijn, zijn negatieve effecten op beschermde planten uit te sluiten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

In de tuin rond de woning zijn geen sporen aangetroffen van de das. Van deze soort is een burcht aanwezig ten oosten van het plangebied, maar de tuin maakt geen onderdeel uit van het foerageergebied. Ook van andere beschermde, niet vrijgestelde soorten werden geen sporen aangetroffen. Wel foeraagt nu en dan de vos binnen de begrenzing van het plangebied.

Effectbeoordeling

In het plangebied zijn geen sporen van beschermde, niet vrijgestelde zoogdiersoorten aangetroffen. Negatieve effecten van de ingrepen in het plangebied op deze soortgroep zijn dan ook niet te verwachten.

5.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in het plangebied vleermuizen verwacht kunnen

worden. Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied.

Vaste verblijfplaatsen

In mei en juni 2017 is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens deze bezoeken zijn rond de woning twee foeragerende exemplaren van de gewone dwergvleermuis en één passerende aangetroffen. Verblijfplaatsen zijn echter niet aangetoond. Ruimschoots voor zonsopkomst vertrokken de vleermuizen uit het plangebied. Tijdens het avondbezoek verschenen de vleermuizen niet direct na zonsopgang, wat suggereert dat de dieren eerst kort nabij de verblijfplaats foerageren, om daarna richting het plangebied te trekken.

Eind augustus en eind september 2017 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Opnieuw werden rond de bebouwing foeragerende exemplaren waargenomen van de gewone dwergvleermuis. Tijdens het laatste bezoek aan het gebied was gedurende de gehele avond een paarroepende gewone dwergvleermuis aanwezig, met name aan de noordzijde van het woonhuis. Op basis van de continue aanwezigheid van dit roepende exemplaar kan worden geconcludeerd dat zich in de woning een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis bevindt.

Vliegroutes

Het plangebied wordt omsloten door bosranden die als vliegroute voor vleermuizen dienst kunnen doen. De dichtheid aan vleermuizen is echter tijdens alle bezoeken aan de locatie klein gebleken. Er is derhalve geen sprake van de aanwezigheid van belangrijke vliegroutes in het plangebied en de directe omgeving.

Foerageergebied

Tijdens ieder bezoek waren enkele vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) aanwezig in het plangebied. Het betreft echter zeer lage aantallen. Van een essentieel foerageergebied is geen sprake. Bovendien bestaan er ook na de herinrichting van het terrein mogelijkheden voor vleermuizen om te foerageren.

Effectbeoordeling

Door de ingreep zal de inrichting van het plangebied wijzigen. De huidige verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis wordt vernietigd. Negatieve effecten op deze soort zullen dus optreden, maar zijn te mitigeren (zie paragraaf 6.1.2).

Negatieve effecten op overige verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen zijn uit te sluiten.

5.4 Vogels

De aanwezigheid van nesten van gierzwaluwen kon op basis van gebiedskenmerken worden uitgesloten. Deze zijn dan ook niet specifiek onderzocht.

Gedurende twee veldbezoeken in april en mei 2017 is de aanwezigheid van nesten van de huismus wel onderzocht. Deze werden niet aangetroffen en ook individuele exemplaren van de huismus werden niet waargenomen. De aanwezigheid van nestplaatsen van de huismus in de te slopen bebouwing en in het landhuis zijn daarmee uit te sluiten.

De diverse struwelen en de bosranden rond het plangebied bieden geschikte nestgelegenheid aan tal van zangvogels, zoals de merel, winterkoning en roodborst. De aanwezigheid van broedgevallen gedurende het voorjaar en de zomer zijn hier waarschijnlijk.

Effectbeoordeling

De bebouwing biedt geen geschikte nestgelegenheid aan vogels. Negatieve effecten van de sloop van de bebouwing op in gebouwen broedende vogels is derhalve uit te sluiten. De struwelen en bosschages bieden wel geschikt broedgebied aan diverse zangvogels. Nesten van deze soorten zijn echter uitsluitend beschermd gedurende de broedperiode. Indien verwijdering van deze struwelen en bosschages gedu-

rende de broedperiode plaatsvindt, zijn negatieve effecten niet met zekerheid uit te sluiten.

5.5 Amfibieën

In het plangebied is een kleine vijver aanwezig die potentieel geschikt voortplantingsbiotoop vormt voor de gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren zijn andere soorten amfibieën in het plangebied niet te verwachten. De genoemde soorten zijn in de provincie Utrecht allen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. De genoemde soorten kunnen ook in het plangebied overwinteren.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten op beschermde, niet vrijgestelde soorten amfibieën zijn uit te sluiten. Het plangebied biedt aan dergelijke soorten geen geschikt habitat.

5.6 Reptielen

In de directe omgeving van het plangebied komt de hazelworm voor. De bebouwing vormt echter voor deze soort geen geschikt leefgebied en ook de boschages en struwelen die deel uitmaken van het plangebied vormen voor deze soort geen geschikt habitat. Het opgeruimde, parkachtige karakter van het terrein zorgt ervoor dat de hazelworm onvoldoende schuilgelegenheid vindt en in het plangebied derhalve niet is te verwachten. Ook de zandhagedis komt in de omgeving voor, maar heeft een voorkeur voor heideterreinen, zonbeschenen en structuurrijke bosranden en andere snel opwarmende plaatsen. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig, waardoor het voorkomen van de zandhagedis is uit te sluiten. Op basis van verspreiding en habitatkenmerken, kan het voorkomen van andere soorten reptielen eveneens worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Het plangebied vormt voor reptielen geen geschikte leefomgeving. Reptielen worden in het plangebied dan ook niet verwacht, waardoor negatieve effecten op deze soortgroep zijn uit te sluiten.

5.7 Ongewervelden

Op basis van de inrichting en de terreingesteldheid van het plangebied is het voorkomen van beschermde soorten ongewervelden met een grote mate van zekerheid uit te sluiten. Deze soorten stellen hoge

eisen aan hun leefomgeving en dergelijke gebieden zijn binnen de begrenzing van het plangebied niet aanwezig.

Effectbeoordeling

Vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied binnen de begrenzing van het plangebied worden er geen beschermde soorten ongewervelden verwacht. Negatieve effecten worden dan ook uitgesloten.

6 Conclusie en advies

6.1 Natuurtoets soortbescherming

6.1.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

Ja, er is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig in de te slopen vrijstaande woning in het plangebied.

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?

Ja, door de sloop van de woning zal de aanwezige paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren gaan.

Door de kap van bomen en struwelen in de tuin binnen het plangebied kunnen, indien de werkzaamheden gedurende de broedperiode worden uitgevoerd, nesten van vogels verloren gaan.

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?

Ja, het is mogelijk optredende negatieve effecten te mitigeren. Minimaal een half jaar voorafgaande aan de sloop van de woning dient aan bebouwing in de directe omgeving van het plangebied (op ten hoogste 200 meter afstand van het plangebied) vier alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis te worden gerealiseerd. Hierbij kan worden gedacht aan tijdelijke voorzieningen in de vorm van vleermuiskasten van bijvoorbeeld het type VK WS 07,

verkrijgbaar via Vivara pro. Indien voor tijdelijke kasten wordt gekozen, dienen in de nieuwbouw in het plangebied definitieve verblijfplaatsen te worden geïntegreerd. Er kan evenwel worden gekozen binnen een straal van 200 meter van het plangebied vleermuiskasten (van het type IB VL 01) in te metseten in bestaande woningen. In dat geval is integratie van verblijfplaatsen in de nieuwbouw in het plangebied niet noodzakelijk.

Vernietiging van nesten van broedvogels is te voorkomen door de werkzaamheden buiten de broedperiode (15 maart tot 15 juli) uit te voeren. Indien tijdens de broedperiode moet worden gewerkt, dient voorafgaand aan de kapwerkzaamheden door en ter zake kundige worden bevestigd dat geen broedgevalen aanwezig zijn in het plangebied. Worden deze wel aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot het betreffende nest is verlaten. Overigens zijn ook in gebruik zijnde nesten buiten deze periode wettelijk beschermd.

- Is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Ja, in verband met de vernieling van een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Voor het verwijderen van in gebruik zijnde nesten kan geen ontheffing worden aangevraagd.

6.1.2 Mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten op de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zoveel als mogelijk te verzachten, worden de volgende mitigerende maatregelen voorgeschreven:

- De huidige verblijfplaats dient in viervoud te worden gecompenseerd op een locatie op maximaal 200 meter afstand van het plangebied.

- Hierbij kan worden gedacht aan tijdelijke voorzieningen in de vorm van vleermuiskasten van bijvoorbeeld het type VK WS 07, waarna in de nieuwbouw definitieve alternatieve verblijfplaatsen worden geïntegreerd.
- Alternatief kan er voor worden gekozen om binnen een straal van 200 meter rond het plangebied vier vleermuiskasten van het type IB VL 01 in te metselen in bestaande bebouwing. In dat geval is realisatie van verblijfplaatsen in de nieuwbouw niet absoluut noodzakelijk.
- Een derde mogelijkheid is om de kasten te integreren in de nieuwbouw in het plangebied. De opdrachtgever is voornemens minimaal vier vleermuiskasten in te metselen in de nieuwbouw ter plaatse van de Oude Tempellaan 1, binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats.
- Vleermuizen verhuizen in de paarperiode regelmatig tussen verschillende verblijfplaatsen, waarbij de klimatologisch meest geschikte verblijfplaats wordt gekozen. Het is daarom van belang bij de plaatsing van de vleermuiskasten rekening te houden met de oriëntatie. Het heeft de voorkeur hier spreiding in aan te brengen, dus één kast op het zuiden, westen, noorden en oosten te plaatsen, zo hoog mogelijk in de nieuwbouw zoals bijvoorbeeld een nok van een kopgevel of de bovenhoek van een gevel van een gebouw met een plat dak. De onderlinge afstand tussen de kasten maakt voor de mitigatie van de paarverblijfplaats aan de Oude Tempellaan 9 in principe niets uit, omdat voor slechts één exemplaar wordt gemitigeerd. Van concurrentie is derhalve geen sprake. Uitgaande van vestiging van meerdere exemplaren dient te worden uitgegaan van een tussenruimte tussen de vleermuiskasten van minimaal tien meter.
- Omdat vleermuizen (gewone dwergvleermuis) uitsluitend tijdens de paarperiode van het woonhuis gebruik maken, heeft sloop van het pand in

de periode van 1 november tot 15 juli de voorkeur.

Om negatieve effecten op in de struwelen aanwezige broedvogels te voorkomen, dienen de volgende mitigerende maatregelen te worden toegepast:

- De werkzaamheden dienen buiten de broedperiode (15 maart tot 15 juli) te worden uitgevoerd.
- Indien de werkzaamheden binnen de broedperiode moeten worden uitgevoerd, is het noodzakelijk voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole te laten uitvoeren door een ter zake kundige. Wordt hierbij een broedgeval aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden ter plaatse te worden uitgesteld tot het nest is verlaten.

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- De opdrachtgever dient de werkzaamheden in het plangebied met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uit te voeren. De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving. Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

6.1.3 Conclusie

Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op strikt beschermde soorten zoveel als mogelijk te voorkomen. Voor de vernieling van een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis dient echter wel een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

7 Ontheffingsaanvraag

7.1 Ontheffingsaanvraag

De mitigerende maatregelen die noodzakelijk zijn voor de ontheffingsaanvraag zijn uitgewerkt in hoofdstuk 6. Het is noodzakelijk om deze mitigerende maatregelen in acht te nemen voorafgaande en/of gedurende het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied.

Omdat negatieve effecten, ondanks het nemen van mitigerende maatregelen niet in alle gevallen geheel te voorkomen zijn door de aard van de werkzaamheden, is het aanvragen van een ontheffing van de voorgenoemde wet noodzakelijk.

7.2 Wettelijk belang

Om een ontheffing van de Wet natuurbescherming te kunnen ontvangen moet het project aan een aantal criteria voldoen. Zo mag de activiteit geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige soorten en moet het project voldoen aan een in artikel 3.8, lid 5 genoemd belang wanneer effecten op vleermuizen worden verwacht.

In onderhavig geval is een onderbouwing van belang 3 voldoende om aan de ontheffingsverlening ten grondslag te liggen.

Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de populaties. We verwachten dat er door het realiseren van de werkzaamheden geen permanente negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populaties.

7.2.1 Artikel 3.8, lid 5 Belang 3

“In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Dit belang heeft betrekking op activiteiten die van algemeen, breed maatschappelijk belang zijn. De bestaande woning in het plangebied voldoet niet meer aan de normen van deze tijd en vertoont op verschillende vlakken achterstallig onderhoud. Sloop en nieuwbouw van enkele woningen binnen hetzelfde perceel zorgt voor een vergrote efficiëntie van het ruimtegebruik. De nieuwbouw zal bestaan uit woningen die voldoen aan voldaan aan de nieuwe eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing; dit zorgt voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen; een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen betekent minder emissies van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid.

7.3 Gunstige staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de juiste mitigerende maatregelen is er geen sprake van een wezenlijk effect op de gunstige staat van instandhouding van de populatie gewone dwergvleermuizen. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste verblijfplaatsen van de soorten wordt door het uitvoeren van de juiste mitigerende maatregelen niet wezenlijk aangetast.

Door het plaatsen van alternatieve verblijfplaatsen die bewezen werkzaam zijn en direct in gebruik genomen kunnen worden evenals de plaatsing van nieuwe permanente verblijfplaatsen in de nieuwe woningen of in omliggende woningen binnen een straal van maximaal 200 meter zal het aanbod van verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis in de nieuwe situatie niet verminderen. Na afloop van de werkzaamheden is de locatie mogelijk zelfs geschikter voor de gewone dwergvleermuis.

7.4 Alternatieven afweging

Er is geen andere bevredigende oplossing om het project te realiseren dan op de voorgestelde manier. Hierna volgt de alternatievenonderbouwing.

Alternatieve locaties

De werkzaamheden voorzien in een versterking van het ruimtegebruik. Binnen het perceel waar nu één woning aanwezig is, zullen meerdere woningen worden teruggebouwd. De huidige bebouwing voldoet niet aan de normen die de huidige tijd met zich meebrengt, met name op het gebied van duurzaamheid. Vervanging van de huidige woning kan vanzelfsprekend uitsluitend binnen de begrenzing van het plangebied plaatsvinden.

Alternatieve wijze van uitvoering

De woning zal plaats moeten maken voor nieuwbouw. Een alternatieve wijze van uitvoering is hierin niet mogelijk. Middels toepassing van de juiste mitigerende maatregelen zijn negatieve effecten op aanwezige beschermde soorten echter te voorkomen.

Alternatieve periode van uitvoering

De periode van uitvoering zal worden afgestemd op de aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in de voor deze soorten minst kwetsbare periode, waardoor negatieve effecten zoveel als mogelijk worden verzacht.

8 Bronnen

8.1 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuisen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthopte-

ra). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

8.2 Websites

Verspreidingsatlas planten
Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna
Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Utrecht

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Reptielen/amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Reptielen/amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Reptielen/amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Reptielen/amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Reptielen/amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

* voor deze soort geldt een algemene vrijstelling in/op gebouwen bijbehorende erven (Wnb 3.10, lid 3)

Bijlage B. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Ministerie van Economische Zaken

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Reptielen/amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Reptielen/amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Reptielen/amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Reptielen/amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Reptielen/amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

* voor deze soort geldt een algemene vrijstelling in/op gebouwen bijbehorende erven (Wnb 3.10, lid

